

**Інформаційний пакет освітніх компонент навчального плану
освітньо-професійної програми Менеджмент**

Освітньо-наукового рівня доктор філософії

Спеціальності 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

1. Назва освітньої компоненти Прогнозування управлінської діяльності підприємства

2. Тип вибіркова

3. Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семинар	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
			3	90	18	18	54
4. Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі							
Освітні компоненти, які передують вивченню							
Освітні компоненти для яких є базовою	1. Основи наукових досліджень та організації науки 2. Сучасні управлінські теорії 3. Управління стратегічними змінами						
5. Компетенції відповідно до ОПІ та вимог роботодавців:							
Компетенції відповідно до ООП							
Знати				Вміти			
1. Підходи, удосконалювати та оцінювати систему управління на рівні підприємства				1. Здатність до аналітико-прогностичної та інноваційної діяльності, розробки і обґрунтування вибору найбільш ефективних управлінських рішень у сфері менеджменту.			
2. Найважливіших фактів, концепцій, принципів і теорій менеджменту				2. Діагностувати організаційну систему, інтерпретувати ситуацію і робити правильні висновки, оперативно приймати і реалізовувати нестандартні рішення			

		3. Приймати інтегровані рішення в менеджменті, організувати управлінську інформаційну систему, організувати пошук партнерів.				
Компетенції відповідно до вимог роботодавців						
1. Основні методи, що застосовуються при прогнозуванні економічних явищ		1. Орієнтуватись у застосуванні на практиці методів прогнозування і засобів дослідження економічних явищ				
2. Критерії точності та надійності прогнозів		2. Отримувати прогнозні значення досліджуваних величин				
3. Методи верифікації результатів прогнозування		3. Аналізувати динамічні ряди з точки зору оцінки наявності певної тенденції розвитку економічного процесу і можливості побудови якісного і надійного прогнозу				
6. Результати навчання відповідно до ОПП						
1. Уміти самостійно виконувати наукові дослідження, формувати теоретико-методологічну базу та розробляти практичні рекомендації з питань вдосконалення основних складових управлінської діяльності						
2. Уміти діагностувати організаційну систему, інтерпретувати ситуацію і робити правильні висновки, оперативно приймати і реалізовувати нестандартні рішення тощо.						
7. План вивчення освітньої компоненти						
Змістовний розділ	Вид заняття	Тема	Знати	Вміти	План заняття	Лекція, методична розробка
Розділ 1						
Методологічні основи прогнозування управлінської діяльності підприємства	Лекція 1	Тема 1. Методологічні основи прогнозування управлінської діяльності підприємства	Завдання і зміст дисципліни. Історія виникнення та формування дисципліни, зв'язок з іншими дисциплінами Система і принципи організаційно-економічного прогнозування. Прогноз, види і призначення прогнозів.		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Лекція 2	Тема 2. Методи й моделі прогнозування управлінських процесів	Якісні та кількісні методи прогнозування Характеристика методу прогнозування – екстраполяція. Моделі авторегресії та ковзного середнього різних порядків		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Лекція 3-4	Тема 3. Методи експертних оцінок	Загальна характеристика методу експертних оцінок. Принципи формування експертних систем прогнозування. Етапи проведення колективної		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua

			експертної оцінки. Статистичні методи обробки експертних оцінок і якісної інформації.			
Лекція 5	Тема 4. Методи прогнозування багатомірних управлінських процесів	Регресійні моделі, їх позитивні якості та недоліки Криві зростання (тренди). Види трендів. Методи виміру на основі кореляційного зв'язку.			dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
Практичне заняття 1	Тема 2. Методи й моделі прогнозування управлінських процесів		Застосовувати якісні та кількісні методи прогнозування Розраховувати основні показники часового ряду. Прогнозування на основі часового ряду. Аналітичне вирівнювання тренда як метод середньострокового прогнозування		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
Практичне заняття 2	Тема 3. Методи експертних оцінок		Проведення колективної експертної оцінки. Визначення чисельності експертних груп і коефіцієнта компетентності експерта. Побудова методу «сценаріїв» та прогнозних графів. Визначення коефіцієнта компетентності експертів.		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
Практичне заняття 3-4	Тема 4. Методи прогнозування багатомірних управлінських процесів		Застосовувати регресійні моделі, їх позитивні якості Оцінка параметрів лінійних багатофакторних моделей Оцінка параметрів трендових моделей Дисперсійний аналіз. Застосування методів кластерного аналізу			
Самостійна робота	Тема 1. Методологічні основи прогнозування управлінської діяльності підприємства Тема 2. Методи й моделі	Система і принципи організаційно-економічного прогнозування. Прогноз, види і призначення прогнозів.	Розраховувати основні показники часового ряду. Прогнозування на основі часового ряду.		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua

		прогнозування управлінських процесів Тема 3. Методи експертних оцінок Тема 4. Методи прогнозування багатомірних управлінських процесів	Характеристика методу прогнозування – екстраполяція. Моделі авторегресії та ковзного середнього різних порядків Принципи формування експертних систем прогнозування. Криві зростання (тренди). Види трендів. Методи виміру на основі кореляційного зв'язку.	Аналітичне вирівнювання тренда як метод середньострокового прогнозування Побудова методу «сценаріїв» та прогнозних графів. Визначення коефіцієнта компетентності експертів. Дисперсійний аналіз. Застосування методів кластерного аналізу		
Розділ 2						
Прогнозування управлінських об'єктів	Лекція 6-7	Тема 5. Моделі прогнозування управлінських об'єктів	Комплексні системи довгострокового прогнозування: зміст, основні етапи проектування. Система державних прогнозів і програм організаційно-економічного розвитку. Особливості побудови моделей прогнозування фінансових і економіко-виробничих процесів на підприємствах		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Лекція 8	Тема 6. Оцінювання якості та точності прогнозів	Критерії оцінки якості прогнозу Міри точності прогнозів. Коефіцієнт невідповідності		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Лекція 9	Тема 7. Пакети програм із прогнозування	Призначення та функції пакетів прогнозування Структура пакетів, можливості пакетів, інтерфейс. Особливості статистичної системи Statistica		dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Практичне заняття 5	Тема 5. Моделі прогнозування управлінських об'єктів		Прогнозування організаційно-управлінських показників Прогнозування нормативів організаційного розвитку підприємства Прогнозування пріоритетних напрямків розвитку Побудова моделей прогнозування фінансових і економіко-виробничих процесів на підприємствах	dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Практичне	Тема 6. Оцінювання якості та		Оцінювання якості прогнозів	dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua

	заняття 6-7	точності прогнозів		Вибір довірчого інтервалу для прогновної оцінки. Розраховувати та інтерпретувати показники: Коефіцієнт невідповідності. Середня похибка прогнозу. Середня абсолютна похибка прогнозу. Середньоквадратична похибка прогнозу. Середня відсоткова похибка прогнозу. Середня абсолютна відсоткова похибка прогнозу.		
	Практичне заняття 8-9	Тема 7. Пакети програм із прогнозування		Організація рішення різних завдань обробки статистичної інформації й прогнозування за допомогою пакетів прикладних програм. Реалізація нелінійних моделей тренда, моделей декомпозиції часового ряду, адаптивних моделей прогнозування показників діяльності підприємства в середовищі Statistica	dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua
	Самостійна робота	Тема 5. Моделі прогнозування управлінських об'єктів Тема 6. Оцінювання якості та точності прогнозів Тема 7. Пакети програм із прогнозування	Комплексні системи довгострокового прогнозування: зміст, основні етапи проектування. Система державних прогнозів і програм організаційно-економічного розвитку. Особливості побудови моделей прогнозування фінансових і економіко-виробничих процесів на підприємствах Критерії оцінки якості прогнозу Міри точності прогнозів. Коефіцієнт невідповідності Призначення та функції пакетів прогнозування Структура пакетів, можливості пакетів, інтерфейс. Особливості статистичної системи Statistica	Прогнозування організаційно-управлінських показників Прогнозування нормативів організаційного розвитку підприємства Прогнозування пріоритетних напрямків розвитку Побудова моделей прогнозування фінансових і економіко-виробничих процесів на підприємствах	dl.dut.edu.ua	dl.dut.edu.ua

8. Мова вивчення освітньої компоненти

українська

9. Інформаційне забезпечення освітньої компоненти

1. Кулявець В.О. Прогнозування організаційно-управлінських процесів: Навч. пос. / В.О. Кулявець - К.: Кондор, 2016. - 194 с.
2. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. [текст]/ А.М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2011. – 170 с.
3. Касьяненко В.О., Старченко Л.В. Моделювання та прогнозування управлінських процесів. Конспект лекцій: Навч. посібник. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2017. - 185 с.

10. Методи оцінювання, підсумкові звітності за освітньою компонентою

Модульне контрольне тестування 1

Модульне контрольне тестування 2

Підсумковий іспит

11. Матеріально-технічне забезпечення освітньої компоненти

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: Statistica